

Valmentavat opinnot

Mikä on **TUVA** ?

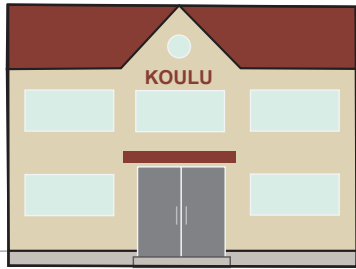
Mikä on **TELMA** ?

ideo**grammi**

**Kuvitettu materiaali
keskustelun tueksi**

Kuvituksen on tehnyt Ideogrammi.
Tekstin lähteenä on käytetty opintopolku.fi -sivustoa.
Materiaalin on tuottanut Kehitysvammaisten Tukiliitto ry 2019.
Käännöstyöt ja TUVA-päivitykset on tehty
Oikeus osata/ Nivus -hankkeessa 2021.

1. Yläkoulun jälkeen

Yläkoulun lopussa sinun on aika miettiä, mitä haluat tehdä.

Sinulla on monta vaihtoehtoa.
Voit esimerkiksi opiskella itsellesi ammatin.

2. Ammatillinen perustutkinto

Voit hakea opiskelupaikkaa esimerkiksi ammatillisesta oppilaitoksesta. Siellä voit opiskella itsellesi ammatin.

Voit saada opintoihin erityistä tukea. Esimerkiksi tulkki tai avustaja voivat auttaa sinua opiskelussa.

Perustutkinto ammatillisessa oppilaitoksessa kestää noin kolme vuotta. Ennen ammattiin opiskelua, voit harjoitella opiskelutaitoja tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa eli **TUV**assa.

3. Valmentavat koulutukset

Valmentavia koulutuksia on kaksi:

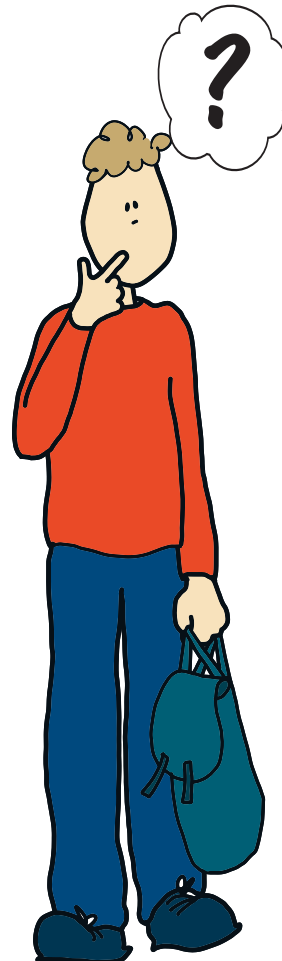
- **TUVA** on tutkintokoulutukseen valmentava koulutus
- **TELMA** on työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus.

TUVA

Haluatko vielä miettiä, mikä sinua kiinnostaa?
Pohditko, missä olet hyvä?
Tarvitsetko harjoitusta taitoihin,
joita tarvitset opiskelussa?

Tässä tapauksessa **TUVA** voi olla
sinulle sopiva vaihtoehto.

TUVA kestää yleensä yhden vuoden.

TELMA

Tarvitsetko harjoitusta
omien asioidesi hoitamisessa?
Jos tarvitset, sinulle voi sopia **TELMA**.

TELMA voi kestää 1–3 vuotta.

Koulutuksen pituus riippuu siitä,
millaisia taitoja ja tavoitteita sinulla on.

Valmentavista koulutuksista et valmistu ammattiin.

Valmentavissa koulutuksissa harjoitellaan taitoja,
joita tarvitset opiskelussa ja arkielämässä.

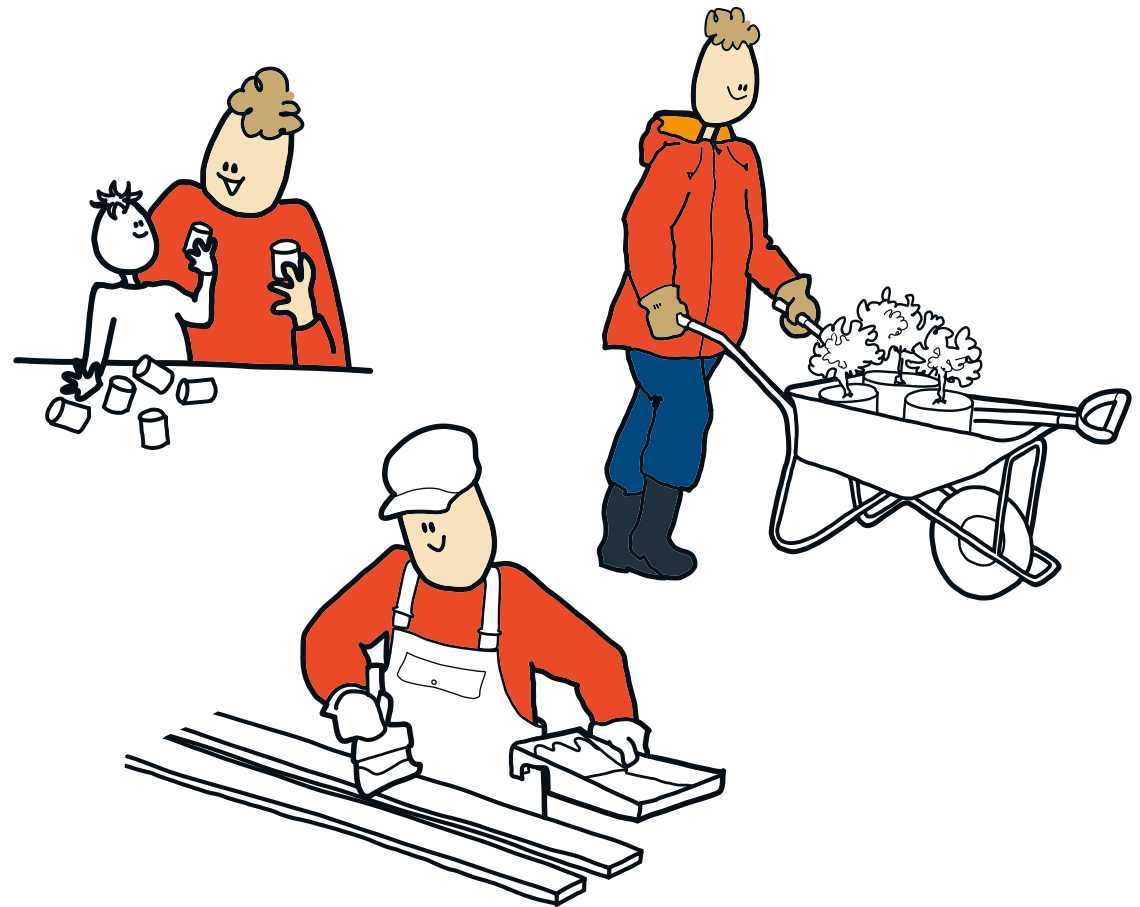
4. TUVA

Jos et ole varma, mitä työtä haluat tehdä, sinulle voi sopia **TUVA**-koulutus.

Tavoitteena on, että **TUVAn** aikana

- sinä löydät itsellesi sopivan ammatin
- sinä haet itsellesi sopivaa opiskelupaikkaa.

TUVA-koulutuksessa

- voit tutustua eri ammatteihin
- voit miettiä, millainen työ sopisi sinulle
- voit saada tietoa, missä voit opiskella ammatin
- voit kehittää oppimisen taitojasi.

5. TUVA

TUVAssa saat opiskeluusi yksilöllistä tukea.
Voit korottaa peruskoulun todistuksen numeroita.
Saat lisää taitoja,
joita tarvitset opiskelussa ja arkielämässä.
Opit etsimään tietoa eri asioista.

TUVAn jälkeen voit hakea
opiskelupaikkaa tutkintoon
johtavaan koulutukseen.

6. TELMA

TELMA-koulutus valmentaa sinua työhön ja itsenäiseen elämään.

TELMAssa opit taitoja, joita tarvitset opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa.

Opit huolehtimaan itsestäsi ja omista asioistasi.

Opit taitoja, joita tarvitset arjessa, kuten

- kodinhoito
- ruuanlaitto
- arkiliikunta
- peseytyminen.

Opettelet käyttämään rahaa ja asioimaan

- kaupassa
- terveyskeskuksessa
- pankissa.

Opit käyttämään esimerkiksi

- puhelinta
- tietokonetta
- kalenteria.

Opit toimimaan yhteiskunnassa

- tuntemaan omat oikeutesi ja velvollisuutesi
- hakemaan apua, jos tarvitset sitä.

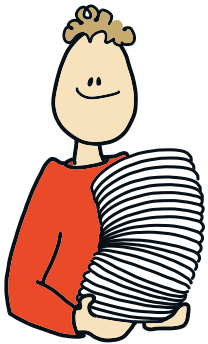
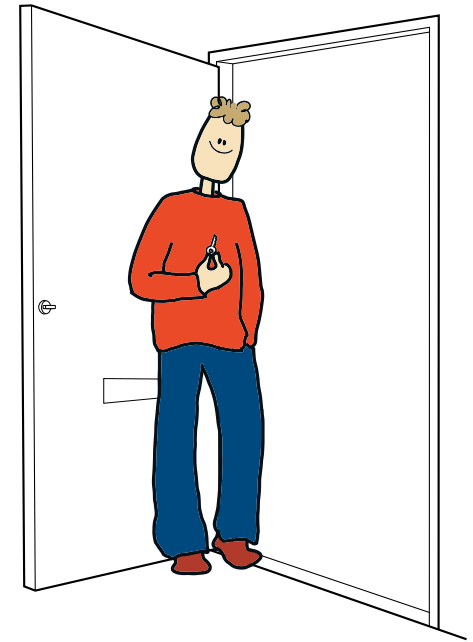

7. TELMA

TELMAssa opit toimimaan yhdessä toisten kanssa ja tilanteeseen sopivalla tavalla. Opit keskustelemaan uusien ihmisten kanssa. Opit ottamaan vastaan ohjausta ja palautetta.

TELMAssa saat tietoa asumisen vaihtoehtoista. Voit pohtia, minkälaisessa kodissa haluat asua.

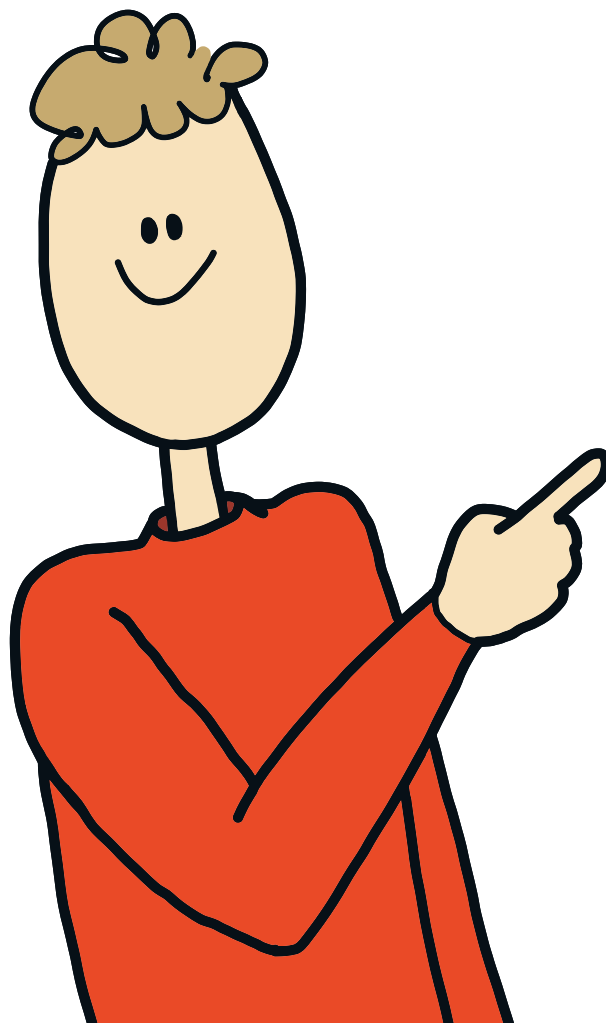
TELMAssa

- harjoittelet erilaisia työtehtäviä
- opit minkälaiset työtehtävät sopivat sinulle
- saat tietoa työ- ja päivätoiminnasta sekä palkkatyöstä

TELMAn jälkeen

- voit päästä sinulle sopivaan työhön tai työ- ja päivätoimintaan
- voit elää mahdollisimman itsenäistä elämää.

8. Lisälinkkejä

Opintopolku.fi -sivulla on tietoa opiskeluvaihtoehtoista ja eri oppilaitoksista: www.opintopolku.fi

AMEOn sivulla on tietoa ammatillisista erityisoppilaitoksista: www.ameo.fi

Myös näissä oppilaitoksissa järjestetään koulutusta vaativaa erityistä tukea tarvitseville:

Suomen Diakoniaopisto

<https://www.sdo.fi/>

Savon ammattiopisto

<https://sakky.fi/fi>

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

<https://www.jedu.fi/>

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

<https://www.redu.fi/fi>

Koulutuskeskus Salpaus

<https://www.salpaus.fi/>

Voit tulostaa tämän materiaalin osoitteesta:

<https://www.tukiliitto.fi/toiminta/tukiliiton-oppaat-ja-materiaalit/>

Lisätietoja oppilaitosten verkkosivuilta.